

Ungdomar intagna på SiS särskilda ungdomshem under 2024

En tabellsammanställning av ADAD inskrivningsintervju

INSTITUTIONSVÅRD I FOKUS, nr 1 2026

Institutionsvård i fokus ges ut av Statens institutionsstyrelse, SiS. Serien omfattar såväl sammanställningar, statistik, redovisningar och utvärderingar som forskningspublikationer. Forskningsrapporterna har en särskild markering på framsidan, en författarpresentation samt uppgifter om finansieringsförfarandet och den vetenskapliga granskningen.

Rapporterna som inte är forskningsrapporter produceras och bereds i regel inom forsknings- och utvecklingsavdelningen. Även företrädare för verksamheten och externa sakkunniga kan vara delaktiga i framtagningen av rapporter, antingen som medförfattare eller granskare.

Beslut om publicering fattas av ett redaktionsråd som består av företrädare från SiS Forsknings- och utvecklingsavdelning samt Kommunikationsavdelningen.

*Ansvarig utgivare för Institutionsvård i fokus är
SiS generaldirektör Martin Valfridsson.*

ISBN: 978-91-89770-18-8

Ungdomar intagna på SiS särskilda ungdomshem under 2024

En tabellsammanställning av ADAD inskrivningsintervju

Publikationerna finns att beställa eller
ladda ner från SiS webbplats.
www.stat-inst.se

Publikationsseriens adress:
Statens institutionsstyrelse
Box 1062, 171 22 Solna

Engelsk titel: Institutional Care in Focus

Copyright: Statens institutionsstyrelse
Produktion: Multiply. 2026.

 Svanenmärkt trycksak, 3041 0001

Ungdomar intagna på SiS särskilda ungdomshem under 2024

En tabellsammanställning av ADAD inskrivningsintervju

Förord

Statens institutionsstyrelse, SiS, ansvarar för individuellt anpassad tvångsvård för unga med allvarliga psykosociala problem. Barn och ungdomar med substansberoende, kriminalitet och annat socialt nedbrytande beteende kan omhändertas för vård utan samtycke enligt lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. Ungdomar som begått allvarliga brott kan dömas till påföljd inom SiS enligt lag (1998:608) om verkställighet av sluten ungdomsvård, LSU.

Den här tabellsammanställningen baseras på information från den intervju som görs med barn och ungdomar vid intagning på ett ungdomshem (ADAD inskrivningsintervju). Syftet med sammanställningen är att ge en beskrivning av barnens och ungdomarnas bakgrund, deras situation inom olika livsområden¹ samt det behov av hjälp och stöd som de själva uppger vid intagning.

Tabellsammanställningen är framtagen vid SiS sektion för forskning och utvärdering.

¹ ADAD-formulärets kapitel i intervjudelen kallas för livsområden. Ett livsområde ska spegla den unges vardagsliv. Fokus riktas mot faktorer som påverkar livet, som bland annat fysisk och psykisk hälsa, skola, familj och vänner, bruk av alkohol och narkotika samt inblandning i kriminalitet.

Innehållsförteckning

Inledning	7
SiS inskrivningsintervju ADAD	8
Lagrum för placering inom SiS	9
Barn och unga som placeras enligt LVU	9
Ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU.....	9
SiS vårdplatser och avdelningar	10
Barn och ungdomar som placeras enligt LVU	10
Ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU.....	11
Behandlings- och verkställighetsplanering inom SiS	12
Barn och unga som placerats enligt LVU	12
Ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU.....	12
Vård- och behandlingsinsatser inom SiS	14
Barn och unga som placerats enligt LVU och ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU.....	14
SiS samarbete med socialtjänsten	15
Barn och unga som placerats enligt LVU	15
Ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU.....	15
Materialet i sammanställningen	16
Datakvalitet	16
Läsanvisningar	16
Tabellsammanställning för år 2024	17
1. Ungdomarnas bakgrund	18
Tabellförteckning.....	18
Tabeller	18
2. Tidigare insatser och nuvarande placering	21
Tabellförteckning.....	22
Tabeller	22
<i>Intagningsuppgifter</i>	22
<i>Intervju med ungdomen</i>	24

3. Fysisk hälsa	26
Tabellförteckning.....	26
Tabeller	27
4. Psykiska och känslomässiga problem	30
Tabellförteckning.....	31
Tabeller	32
5. Familj, vänner och relationer samt utsatthet för våld och övergrepp... 35	
Tabellförteckning.....	37
Tabeller	38
<i>Familj</i>	38
<i>Vänner</i>	41
<i>Relationer</i>	42
<i>Utsatthet för våld, hot och sexuella övergrepp</i>	43
<i>Avslutande frågor</i>	45
6. Skola.....	47
Tabellförteckning.....	47
Tabeller	48
7. Brottslighet	52
Tabellförteckning.....	52
Tabeller	53
8. Alkohol och narkotika	57
Tabellförteckning.....	57
Tabeller	58
Referenser	62

Inledning

På SiS särskilda ungdomshem vårdas barn och ungdomar enligt lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lag (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU). Ungdomshemmen kan i undantagsfall och i mån av plats ge vård på frivillig väg enligt socialtjänstlagen (2001:453, SoL).

Tabellsammanställningen inleds med beskrivningar om ADAD inskrivningsintervju, lagrummen för placering på SiS ungdomshem, SiS vård och behandling samt det material som används i tabellerna. Därefter redovisas resultatet av intervjuerna för varje livsområde i form av en inledande sammanfattning samt i tabeller.

SiS inskrivningsintervju ADAD

ADAD (Adolescent Drug Abuse Diagnosis) är en strukturerad intervju som används för att undersöka problem, behov och resurser hos barn och ungdomar som placeras inom SiS.² Intervjun består av ett stort antal frågor som bland annat kartlägger den unges aktuella och tidigare situation och problematik inom olika livsområden som familj, hälsa, relationer, skola, kriminalitet och substansbruk. Intervjun innefattar även uppgifter om ungdomens bakgrund och behandlingshistoria. Utöver de frågor som ställs inom varje område ombeds även ungdomarna att ange hur oroade de är över sin situation samt skatta sitt hjälpbehov inom varje område.

ADAD inskrivningsintervju har flera syften och avser bland annat att göra den unge delaktig i sin vård och behandling genom att själv få beskriva sin situation, sina önskemål och sitt hjälpbehov. Kartläggningen med ADAD utgör också ett viktigt underlag för bedömning, utredning och behandlingsplanering. Information från ADAD-intervjuerna ska också kunna användas för lokal verksamhetsuppföljning och planering där ungdomshemmen kan sammanställa uppgifter från flera intervjuer och på så sätt se vilka behov barnen och ungdomarna har som grupp och om dessa varierar över tid. På motsvarande sätt kan SiS centralt sammanställa uppgifter för att få en övergripande bild av målgruppen och kunna jämföra till exempel pojkar och flickor eller olika åldersgrupper. Informationen från intervjuerna ska även kunna utgöra underlag för forskning och för extern tillsyn och granskning.

För att den unge ska kunna minnas och beskriva tiden innan placeringen så bra som möjligt, bör inskrivningsintervjun genomföras inom tio dagar efter inskrivning på ungdomshemmet. De medarbetare som utsetts till att hålla intervjun har särskild utbildning i intervjuförfarande och dokumentation. Det tar i genomsnitt 1,5 timme att genomföra intervjuerna men tidsåtgången kan variera beroende på hur den unge mår. Det är frivilligt att delta i intervjun och vissa barn och ungdomar vill eller kan av olika orsaker inte bli intervjuade. Den medarbetare som skulle ha genomfört intervjun ska i sådana fall besvara formulärets frågor om bakgrundsinformation och bortfall med hjälp av aktmaterial (i tabellerna benämns detta som "personaldelen"). Här registreras även anledningen till att intervjun inte genomfördes.

² ADAD Manual 2023 & Rutin för behandlingsplanering. Dnr 1.4.2-6811-2020.

Lagrum för placering inom SiS

Barn och unga som placeras enligt LVU

Majoriteten av de barn och unga som vårdas på SiS ungdomshem omhändertas och placeras enligt LVU, efter utredning av socialtjänsten, beslut av socialnämnden och dom i förvaltningsrätten. I LVU-lagstiftningen anges i 2 § LVU att vård ska beslutas om det på grund av fysisk eller psykisk misshandel, otillbörligt utnyttjande, brister i omsorgen eller något annat förhållande i hemmet finns en påtaglig risk för att den unges hälsa eller utveckling skadas. I 3 § LVU anges att vård också ska beslutas om den unge utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk av beroendeframkallande medel, brottslig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende. Enligt 6 § LVU får socialnämnden besluta om omedelbart omhändertagande om det är sannolikt att den unge behöver beredas vård med stöd av LVU och rättsens beslut om vård inte kan avvaktas med hänsyn till risken för den unges hälsa eller utveckling. Efter omedelbara omhändertaganden i enlighet med 6 § LVU tar förvaltningsrätten ställning till beslut om vård i enlighet med 2 eller 3 § LVU.³

De flesta barn och ungdomar inom SiS placeras enligt 3 § LVU, medan ett fåtal placeras enligt både 2 och 3 § LVU. Vården bedrivs på uppdrag av och i nära samarbete med socialtjänsten. Vården är inte tidsbegränsad och avslutas när socialtjänsten bedömer att målen med placeringen uppnåtts.

Ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU

Ungdomar som begått allvarliga brott i åldern 15 till 17 år kan i allmän domstol dömas till sluten ungdomsvård inom SiS i stället för till fängelse. Ungdomar som döms till sluten ungdomsvård kan ha begått brott som till exempel narkotikabrott, rån, miss-handel, sexualbrott, dråp eller mord. Vården ska bedrivas i nära samarbete med socialtjänsten och kan pågå tills den unge fyller 21 år.

Det är brottet och inte behandlingsbehovet, som avgör vårdtidens längd inom LSU och rätten får bestämma tiden för sluten ungdomsvård till lägst fjorton dagar och högst fyra år.⁴ I 4 § LSU anges att verkställighet av sluten ungdomsvård inleds genom att den dömde tas in i ett särskilt ungdomshem.⁵

³ Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga

⁴ Brottsbalk (1962:700)

⁵ Lag (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård

SiS vårdplatser och avdelningar

Under 2024 fanns totalt 714 platser inom SiS för barn och ungdomar som placerats enligt LVU, LSU och SoL. Alla SiS 22 ungdomshem tar emot unga som placerats enligt LVU och det finns dedikerade platser för ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU på sju av hemmen. Men pga. platsbrist placeras LSU-placerade ungdomar på flera av ungdomshemmen. Åldersspecifika vårdbehov och ungdomshemmens uppdrag att bedriva antingen grund- eller gymnasieskola, medför att skolpliktiga barn och ungdomar under 15 år och icke skolpliktiga ungdomar över 15 år vårdas på olika institutioner.

Barn och ungdomar som placeras enligt LVU

Under 2024 fanns 597 platser för barn och ungdomar placerade enligt LVU (enstaka av dessa enligt SoL). Det fanns 217 sådana platser för flickor, 361 för pojkar och 19 för antingen flickor eller pojkar. Totalt genomfördes 686 intagningar enligt dessa paragrafer. Medelåldern för barnen och ungdomarna som placerades var 16 år och varierade mellan 12 och 20 år.⁶

Under vistelsen på SiS får ungdomarna behovsanpassade vård- och behandlingsinsatser och erbjuds skolgång. Beroende på den unges behov och vilken insats socialtjänsten efterfrågar kan barnet eller ungdomen placeras på en avdelning för mottagning och behovsbedömning (MBB) eller en behandlingsavdelning. MBB är en ny avdelningsform som har ersatt de tidigare akut- och utredningsavdelningarna. Här vårdas barn och ungdomar under högst åtta veckor för att avbryta akuta och destruktiva beteenden och stabilisera den unges livssituation. Den unges behandlingsbehov kartläggs och bedöms för att förbereda och motivera individen till fortsatta insatser och för att bistå socialtjänsten i den fortsatta planeringen. Efter de inledande åtta veckorna tar socialtjänsten ställning till SiS underlag och rekommendationer om fortsatt vård och kan besluta om vård på behandlingsavdelning vid SiS särskilda ungdomshem, eller om insatser på till exempel HVB, i familjehem eller i föräldrahemmet.

Vården på SiS behandlingsavdelningar är inriktad på att stärka den unges förutsättningar för ett socialt fungerande liv utanför institutionsmiljön. Socialtjänsten kan välja att inleda den unges vård på en behandlingsavdelning, men oftast föregås behandlingsplaceringar av vård på MBB. Vården upphör när socialtjänsten bedömer att målen med placeringen uppnåtts.

⁶ SiS i korthet 2024 (2025).

Ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU

På 7 av de 22 ungdomshemmen fanns år 2024 avdelningar med sammanlagt 117 platser (varav bara enstaka platser för flickor) för vård av ungdomar som verkställde påföljd enligt LSU. Enstaka av dessa platser är för flickor. Totalt genomfördes 194 intagningar enligt LSU och de flesta var inom åldersspannet 17-18 år.

Under verkställigheten på SiS får ungdomarna behovsanpassade vård- och behandlingsinsatser och erbjuds skolgång. Utredande och kartläggande insatser genomförs inom ramen för verkställigheten på behandlingsavdelningar, som är den enda avdelningsformen inom SiS LSU-vård. Utslussning och återanpassning i samhället ska vara i fokus under verkställigheten.⁷

⁷ <https://www.stat-inst.se/var-verksamhet/sluten-ungdomsvard-lsu/>

Behandlings- och verkställighetsplanering inom SiS

Inom SiS utgår bedömning och behandling från principerna om risk, behov och mottaglighet (RBM) och i samband med inskrivning genomförs en strukturerad risk- och behovsbedömning av medarbetare med särskilt uppdrag och utbildning. RBM-bedömningen utgör tillsammans med underlag från socialtjänstens utredning, den unges dom, ADAD inskrivningsintervju samt samtal och kartläggningar som genomförs av avdelningspersonal, psykolog och sjuksköterska grunden för att bedöma vårdbehov, formulera mål och planera behandlingsaktiviteter. I enlighet med SiS rutin för behandlingsplanering⁸ och riktlinjer för utformning och genomförande av slutna ungdomsvård⁹ upprättas behandlingsplaner respektive verkställighetsplaner som anger vilka mål och delmål den unge ska arbeta med, vem som ansvarar för att genomföra de planerade aktiviteterna samt när och hur planen ska följas upp.

Barn och unga som placerats enligt LVU

När barn och ungdomar vårdas enligt LVU upprättar socialtjänsten vård- och genomförandeplaner och formulerar ett uppdrag till den som ska utföra vården. Med utgångspunkt i socialtjänstens planer och uppdrag upprättar SiS en behandlingsplan som beskriver hur vården på ungdomshemmet kommer att genomföras i detalj och över tid. Behandlingsplaneringen sker i flera steg i samverkan med den unge och socialtjänsten. För att barnet eller ungdomen ska känna sig delaktig och ges inflytande över sin vård genomförs löpande avstämnings- och uppföljningssamtal där SiS medarbetare för dialog om behandlingsplanen och den unges egen uppfattning om vårdbehov och insatser. Den unges vårdnadshavare och nätverk görs delaktiga genom uppdrags- och uppföljningsmöten, behovskartläggningar och genom information om hur vården fortlöper.¹⁰ Behandlingsplanerna revideras var fjärde vecka på MBB avdelningar och var åttonde vecka på behandlingsavdelningar.

Ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU

Verkställighet enligt LSU inleds på en läsbar avdelning där behandlingsteamet bedömer risk för återfall i kriminalitet och behov av vård och behandling. Bedömningen och planerade behandlingsinsatser formuleras i en individuell verkställighetsplan som omfattar insatser för tiden på ungdomshemmet och för utslussningen från SiS.

De planerade aktiviteterna syftar till att påverka färdigheter, beteenden och attityder som bidrar till att upprätthålla ungdomarnas antisociala beteende och minska risken för återfall i kriminalitet. Ungdomar som blivit dömda till slutna ungdomsvård deltar även i ungdomshemmets skolundervisning.¹¹ Under utslussningen har SiS möjlighet att placera den dömda för vård utanför SiS för deltagande i konkreta åtgärder som utbildning, praktik, bostad och fritidsaktiviteter. Den unge kan under utslussningstiden bo på öppen avdelning, någon form av utslussningsboende, HVB-hem, familjehem eller liknande.

⁸ Rutin för behandlingsplanering. Dnr 1.4.2-6811-2020

⁹ Riktlinjer för utformning och genomförande av slutna ungdomsvård (LSU). Dnr 1.4.2-3890-2018

¹⁰ Rutin för behandlingsplanering. Dnr 1.4.2-6811-2020.

¹¹ <https://www.stat-inst.se/var-verksamhet/slutna-ungdomsvard-lsu/>

Ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU har rätt till delaktighet och inflytande i vården och åsikter, önskemål och förmåga ska beaktas. Den dömde ska känna till sin verkställighetsplanering och involveras i denna genom att uppmuntras att delta i möten och ges stöd i att föra fram synpunkter och förslag. Ungdomens nätverk ska involveras och göras delaktigt tidigt i verkställigheten genom till exempel nätverksmöten för att planera för utslussning. Verkställighetsplanen följs upp kontinuerligt var åttonde vecka och revideras vid behov.

Vård- och behandlingsinsatser inom SiS

Barn och unga som placerats enligt LVU och ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU

Utgångspunkten för SiS vård och behandling är att genom omsorg och en fungerande vardagsstruktur verka för det som stabiliserar tillvaron under placeringen. Målsättningen är att skapa tillräcklig stabilitet i barnets eller ungdomens fungerande och livssituation så att fortsatta vårdinsatser kan ges utanför institutionsmiljön. Samtliga placerade inom SiS har rätt till omsorg och stabilisering, behovsbedömning och behandling, skola samt hälso- och sjukvård. SiS strukturerade vård- och behandlingsinsatser är kunskapsbaserade och individuellt anpassade utifrån den unges behandlings- eller verkställighetsplan. Vården utgår från SiS riktlinjer för utformning och genomförande av SiS behandlingstjänst ungdom¹², riktlinjer för utformning och genomförande av slutna ungdomsvård¹³ och riktlinjer för arbete med kunskapsbaserade program¹⁴. I samtliga riktlinjer betonas att relationsskapande och uppbyggnad av tillit är av stor betydelse för att skapa motivation och tilltro till förändring hos den unge. Enligt riktlinjerna för arbete med kunskapsbaserade program ska ungdomshemmen erbjuda strukturerade MI-samtal och deltagande i programmen A-CRA (Adolescent Community Reinforcement Approach) eller ÅP (Återfallsprevention) i syfte att behandla skadligt bruk och beroende. För att minska återfall i kriminalitet ska behandlingsprogrammet PULS (Problemlösning, Umgänge, Livsmål, Självkontroll) erbjudas LSU-dömda medan PULS eller ART (Aggression Replacement Training) ska erbjudas LVU-placerade. För barn och ungdomar som begått sexuella övergrepp ska deltagande i STOPPA-programmet (Start, Teori Och Praktik, Paus, Avslut) erbjudas.¹⁵

På behandlingsavdelningar för skolpliktiga ska vårdnadshavare, familjehemsföräldrar eller annan omsorgsbas erbjudas deltagande i KOMET (KOMmunikationsMETod) i syfte att stärka kommunikationsfärdigheter och relationer samt minska konflikter i familjen. Behandlingsprogrammen ACT (Acceptance and Commitment Therapy) och TFCO (Treatment Foster Care Oregon) är inte obligatoriska insatser men kan erbjudas om verksamheten anser att behov finns.¹⁶ Institutionerna tar emot barn och ungdomar med olika behandlingsbehov och beroende på hemmens inriktning erbjuds därför något olika behandlingsprogram.¹⁷

¹² Riktlinjer för utformning och genomförande av SiS behandlingstjänst ungdom. Dnr 1.4.2-4656-2014

¹³ Riktlinjer för utformning och genomförande av slutna ungdomsvård (LSU). Dnr 1.4.2-3890-2018

¹⁴ Riktlinjer för arbete med kunskapsbaserade program. Dnr 1.4.2-904-2022

¹⁵ Riktlinjer för arbete med kunskapsbaserade program. Dnr 1.4.2-904-2022

¹⁶ Riktlinjer för arbete med kunskapsbaserade program. Dnr 1.4.2-904-2022

¹⁷ Läs mer på: (<https://www.stat-inst.se/var-verksamhet/behandlingsmetoder/>)

SiS samarbete med socialtjänsten

Under vårdtiden har kommunernas socialtjänst det övergripande vårdansvaret för placerade barn och unga inom SiS och ska svara för att planera och följa upp vården. Socialtjänsten ska även tillse att de unga ges tillgång till bland annat hälso- och sjukvårdsinsatser och att det finns en planering för tiden efter SiS. För att åstadkomma varaktiga förändringar måste samarbetet mellan SiS, socialtjänsten och regionerna fungera väl och det behöver utifrån behov säkerställas fortsatta insatser såsom hälso- och sjukvård, vård av skadligt bruk och beroende, skola, sysselsättning och boende.

Barn och unga som placerats enligt LVU

Vård och behandling utförs på socialtjänstens uppdrag och insatserna planeras och genomförs i enlighet med individuella behandlingsplaner som upprättas inom SiS. Socialtjänsten har i uppgift att noggrant följa upp vården och placeringen genom tät samverkan med SiS-hemmet. Socialtjänstens uppföljning syftar till att kontrollera att vården sker på ett korrekt sätt och utgår från den unges behov, samt säkerställa att socialnämnden ges nödvändiga underlag för att kunna avgöra om vården ska fortgå eller upphöra.¹⁸

Ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU

Socialtjänsten har kvar det övergripande ansvaret för en långsiktig planering av insatser för den dömda. SiS ansvarar dock för verkställigheten och ska samråda med socialnämnden inför planläggning och genomförande av denna. Socialnämnden ska följa utvecklingen hos den unge som verkställer påföljd och ha en tät samverkan med SiS-hemmet. Samverkan är särskilt angelägen i anslutning till frigivning då socialnämnden har ett ansvar att tillsätta nödvändiga insatser efter avslutad placering för att underlätta återanpassning samt motverka återfall i kriminalitet och en ogynnsam utveckling hos den unge. Insatserna efter avslutad verkställighet kan vara frivilliga men om detta inte bedöms vara möjligt kan socialnämnden besluta om att den unge placeras enligt LVU efter verkställd LSU-påföljd. SiS och socialtjänsten ska även samråda gällande utslussning som sker i slutet av strafftiden.¹⁹

¹⁸ Placerade barn och unga – Handbok för socialtjänsten

¹⁹ Barn och unga som begår brott – Handbok för socialtjänsten.

Materialet i sammanställningen

Sammanställningens tabeller återger ett urval av ungdomarnas svar på frågorna i ADAD inskrivningsintervju samt intervjuarens svar på frågor om administrativa uppgifter och bortfall. En del ungdomar vårdas flera gånger på ett ungdomshem under ett och samma år och kan därför ha blivit intervjuade flera gånger. I sammanställningen redovisas endast ett intervjutillfälle per ungdom.

Datakvalitet

När intervjuer används som insamlingsmetod finns alltid en risk att svarspersonen anpassar sina svar efter till exempel intervjuarens och samhällets förväntningar. Ungdomarna som besvarar intervjun befinner sig också i en sårbar position och är omhändertagna med tvång, vilket i vissa fall kan tänkas påverka deras svar. Olika intervjuare kan också få olika svar eller tolka svaren på olika sätt. Denna felkälla minskas troligen genom intervjuformulärets struktur med nästan enbart fasta svarsalternativ, att intervjun har en tillhörande manual för genomförande samt att intervjuarna har genomgått utbildning. En annan möjlig felkälla är att frågorna ofta rör händelser som inträffat en tid tillbaka. Livssituationen innan intagning kan upplevas komplicerad och rörig och vara svår att minnas efter en längre tid. Men de flesta intervjuerna görs inte så lång tid efter intagning, medianen är 9 dagar. Då bortfallen avseende deltagande i ADAD inskrivningsintervju är stort behöver generaliseringar och tolkningar genomföras med försiktighet.

Läsanvisningar

Redovisningen av tabellerna följer de livsområden som ingår i intervjun. Respektive område inleds med en resultatsammanfattning och en förteckning över ingående tabeller följt av tabellerna med ungdomarnas svar.

Ungdomarnas svar redovisas fördelade på kön och ålder. I tabellrubriken framgår frågenumret i ADAD-inskrivningsformulär²⁰ samt vilken grupp ungdomar som redovisningen rör. I tabellens nedre del anges hur många som besvarat den aktuella frågan och det interna bortfallet. För att minska risken för att enskilda individer ska kunna identifieras i tabellerna, redogörs ofta inte svarsalternativ med färre än fem svar. Dessa svar markeras istället med ett kryss (x).

²⁰ ADAD- inskrivningsformulär med tillhörande manual finns tillgänglig på SiS webbplats.

Tabellsammanställning för år 2024

Under 2024 genomfördes 686 intagningar (654 unika ungdomar) enligt LVU/SoL (enstaka barn och ungdomar placeras årligen med stöd av SoL) och 194 intagningar (191 unika ungdomar) enligt LSU.²¹

Under 2024 registrerades totalt 363 ADAD inskrivningsintervjuer. I denna sammanställning redovisas enbart en intervju per ungdom (2 intervjuer exkluderades). Det återstår 361 intervjuer som ingår i sammanställningen. Bortfallet för vistelser som har varat i minst 14 dagar är 49 procent.²² För dem som saknar en intervjudel finns orsaken till bortfallet registrerad för 158 ungdomar. Angivna orsaker var: vill inte intervjuas (69 procent), annat (20 procent), kort vistelsetid (6 procent) och språksvårigheter (5 procent).

Tabellsammanställningen bygger på information från 361 barn och ungdomar, 104 flickor (29 procent) och 257 pojkar (71 procent). De barn och ungdomar som ingår är mellan 12 och 21 år gamla, med en medelålder på 16 år för båda könen. Andelen ungdomar i den yngsta åldersgruppen, 15 år eller yngre, är 35 procent, 45 procent är 16 - 17 år och 20 procent är 18 år eller äldre.

Tabell A. Åldersfördelning inom kön. Procent.

Ålder	Pojkar	Flickor	Totalt
-15	35	36	35
16-17	44	47	45
18-	21	17	20
Totalt, antal	257	104	361

Det är en större andel pojkar än flickor i samtliga åldersgrupper och skillnaden är något större för den äldsta än för de två yngre åldersgrupperna (se tabell B nedan).

Tabell B. Könsfördelning inom åldersgrupper. Procent.

Kön	-15	16-17	18-	Totalt
Pojkar	71	70	75	71
Flickor	29	30	25	29
Totalt, antal	128	161	72	361

²¹ SiS i korthet 2024 (2025). Notera dock att vissa ungdomar som skrivs ut från LVU skrivs omgående in på LSU och vissa som skrivs ut från LSU skrivs omgående in på LVU.

²² SiS applikation, QlickSense, Nyckeltal (2025-08-18).

I. Ungdomarnas bakgrund

Sju av tio ungdomar som deltog i ADAD-intervjun är födda i Sverige (större andel av flickorna än av pojkarna) och 59 procent har svenska som modersmål. Andelen ungdomar som har bott med någon av sina föräldrar året innan SiS-placeringen är 51 procent medan 26 procent har bott på institution eller behandlingshem.

Majoriteten av ungdomarna har flyttat många gånger i sitt liv och 17 procent har flyttat minst 10 gånger före 16 års ålder. Andelen ungdomar som har rymt hemifrån (varit borta minst en natt) minst en gång är 70 procent för flickorna och 36 för pojkarna samt andelen som har gjort detta minst 4 gånger är 36 procent av flickorna och 17 procent av pojkarna. Av ungdomarna har 8 procent minst en förälder som är avliden.

TABELLFÖRTECKNING

Denna del besvaras av ungdomarna

- Tabell 1.1 Födelseland (C6).
Tabell 1.2 Modersmål (C9).
Tabell 1.3 Utlandsföddas ålder vid ankomst till Sverige (C8).
Tabell 1.4 Antal flyttar före 16 års ålder (C46).
Tabell 1.5 Antal rymningar hemifrån och varit borta minst en natt (C47).
Tabell 1.6 Föräldrarnas civilstånd vid intervjutillfället (C20, C22 & C24).
Tabell 1.7 Boendeförhållande under året före intagning (C30b).
Tabell 1.8 Föräldrarnas sysselsättning (C35 & C39).

TABELLER

Tabell 1.1 Födelseland (C6). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Född i Sverige	65	84	72	68	74	70
Född i annat land	35	16	28	32	26	30
Procentbas, antal	256	104	127	161	72	360
Bortfall, antal	1	0	1	0	0	1
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 1.2 Modersmål (C9).

	Antal	%
Svenska	211	59
Annat språk	149	41
Procentbas, antal	360	
Bortfall	1	
Totalt, antal	361	

Tabell 1.3 Utlandsföddas ålder vid ankomst till Sverige (C8).

Ålder	Antal	%
0–2 år	10	10
3–6 år	44	44
7–9 år	24	24
10–12 år	12	12
13 år och äldre	10	10
Procentbas, antal	100	
Bortfall	7	
Totalt, antal	107	

Tabell 1.4 Antal flyttar före 16 års ålder (C46). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte flyttat	11	5	5	11	16	10
1–3 gånger	39	27	28	38	43	35
4–6 gånger	27	23	24	26	27	26
7–9 gånger	10	18	17	11	7	12
10 eller fler gånger	13	26	26	14	7	17
Procentbas, antal	244	95	119	150	70	339
Bortfall, antal	13	9	9	11	2	22
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 1.5 Antal rymningar hemifrån och varit borta minst en natt (C47). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte rymt	64	30	50	57	59	55
1–3 gånger	19	34	30	20	20	23
4 eller fler gånger	17	36	20	24	20	22
Procentbas, antal	247	90	115	153	69	337
Bortfall, antal	10	14	13	8	3	24
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 1.6 Föräldrarnas civilstånd vid intervjutillfället (C20, C22 & C24). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Gifta/sammanboende	35	15	26	30	32	29
Aldrig sammanlevt	3	11	3	6	6	5
Skilda/separerade	55	65	67	54	51	58
Någon avliden	7	9	3	10	11	8
Procentbas, antal	255	104	126	161	72	359
Bortfall, antal	2	0	2	0	0	2
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 1.7 Boendeförhållande under året före intagning (C30b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Båda föräldrarna/adoptiv	24	5	17	19	20	19
Enbart mor	23	18	22	22	20	21
Enbart far	8	3	7	6	7	6
Mor med partner	2	2	2	2	1	2
Far med partner	1	0	0	1	1	1
Syskon	0	0	0	1	0	0
Mor-eller farföräldrar	0	0	1	0	0	0
Andra släktingar	1	0	2	0	0	1
Familje-/fosterhem	6	18	13	11	1	9
Institution/behandlingshem	22	35	32	22	21	26
Levt ensam	1	0	0	0	3	1
Pojkvän/flickvän/make/maka	2	0	0	1	3	1
Vänner/kamrater	0	0	0	0	1	0
Växelvis boende mellan far/mor	1	3	1	2	3	2
Stödboende	1	5	0	2	6	2
Gruppboende	0	5	2	2	1	2
Fängelse/psyk.klinik	2	2	0	2	6	2
Annat	5	4	2	7	6	5
Procentbas, antal	256	103	127	161	71	359
Bortfall, antal	1	1	1	0	1	2
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

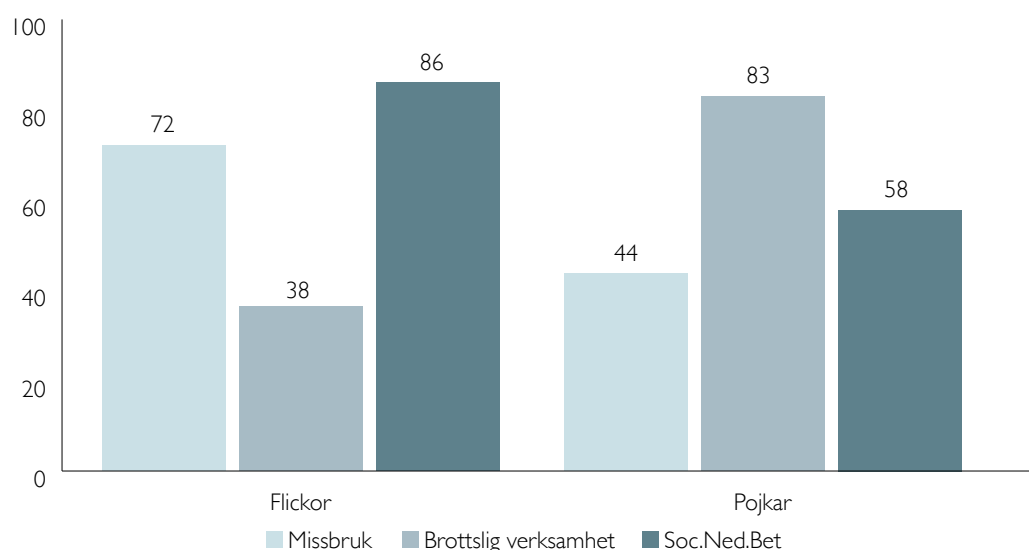
Tabell 1.8 Föräldrarnas sysselsättning (C35 & C39). Procent.

	Moderns sysselsättning			Faderns sysselsättning		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Arbetar	62	52	59	69	65	68
Arbetslös	9	12	10	8	7	7
Utbildning	8	6	7	3	1	2
Förtids-/pensionerad	1	2	1	2	2	2
Sjukskrivnen	9	19	12	7	10	8
Hemarbetande	2	1	1	0	0	0
Föräldraledig	1	0	1	0	0	0
Annat	1	3	2	2	3	2
Vet inte	7	4	6	8	11	9
Procentbas, antal	245	98	343	206	89	295
Bortfall, antal	12	6	18	51	15	66
Totalt, antal	257	104	361	257	104	361

2. Tidigare insatser och nuvarande placering

Majoriteten (82 procent) av de ungdomar som ingår i denna intervjusammanställning är intagna enligt LVU, 18 procent enligt LSU och 0 procent enligt SoL. Nästan alla ungdomar har vårdats på låsbar plats vid tidpunkten för inskrivningsintervjun. Majoriteten av ungdomarna, 61 procent, har tidigare varit placerade på institution eller behandlingshem. Tidigare familjehemsplacering har 44 procent av ungdomarna haft.

Den vanligaste placeringsorsaken är brottslig verksamhet (70 procent). Annat socialt nedbrytande beteende är nästan lika vanligt, 66 procent. Det är stor könsskillnad för samtliga placeringsorsaker. Pojkar placeras oftare än flickor på grund av brottslig verksamhet som är den vanligaste placeringsorsaken för pojkar. Flickor placeras istället i större utsträckning än pojkar på grund av annat socialt nedbrytande beteende²³ som är den vanligaste placeringsorsaken för flickor. Skadligt bruk och beroende benämns i LVU-lagstiftningen och i ADAD-intervjun som missbruk. Missbruk som placeringsorsak är vanligare för flickor än för pojkar och 52 procent av alla ungdomar placeras av denna orsak, se figur 1.

Figur 1. Placeringsorsaker, andel inom kön (A20 & A21; se även tabellerna 2.5–2.7).

²³ Med annat socialt nedbrytande beteende menas enligt lagtexten att ungdomen betar sig på ett sätt som avviker från samhällets grundläggande normer. Det kan till exempel handla om att ungdomen har begått något eller några allvarliga brott utan att det betraktas som brottslig verksamhet. Det kan även handla om att ungdomen mer än tillfälligt vistas i olämpliga miljöer som i t.ex. missbruksmiljöer, eller att ungdomen har sex mot ersättning. Exemplet är inte uttömmande och socialnämnden måste alltid göra en sammantagen bedömning utifrån de beteenden som den aktuella ungdomen uppvisar.

TABELLFÖRTECKNING

Dessa frågor fylls i av SiS medarbetare eller hämtas automatiskt från KAJ24

- Tabell 2.1 Tidigare intagen på SiS (A12 & A13).
 Tabell 2.2 Lagrum vid placering (A18).
 Tabell 2.3 Typ av plats (A17).
 Tabell 2.4 Typ av placering (A15).
 Tabell 2.5 Placerade för missbruksproblem (A20a).
 Tabell 2.6 Placerade för brottslig verksamhet (A20b).
 Tabell 2.7 Placerade för annat socialt nedbrytande beteende (A20c, A21).

Dessa frågor besvaras av ungdomarna

- Tabell 2.8 Har eller har haft kontaktperson eller kontaktfamilj via socialtjänsten (C59).
 Tabell 2.9 Tidigare placering i familjehem (C48 & C49).
 Tabell 2.10 Tidigare placering på institution/behandlingshem (C54 & C55).
 Tabell 2.11 Vistelse i direkt anslutning till intagning (C62a).

TABELLER

Intagningsuppgifter

Tabell 2.1 Tidigare intagen på SiS (A12 & A13). Procent.

		Kön		Ålder			Totalt
		Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Tidigare intagen på aktuell institution	Nej	96	95	97	98	90	96
	Ja	4	5	3	2	10	4
Tidigare intagen på annan SiS-institution	Nej	77	68	86	71	61	74
	Ja	23	32	14	29	39	26

Populationen är alla intervjuer (N=405). Det totala bortfallet för respektive fråga är 0,6-0,8 procent.

Tabell 2.2 Lagrum vid placering (A18). Procent.

		Kön		Ålder			Totalt
		Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
6 § LVU – omedelbart		46	39	61	40	21	44
3 § LVU – eget beteende		26	37	26	29	38	29
2 § LVU – miljöfall		0	1	0	1	0	0
2, 3 § LVU		4	19	13	8	3	9
4 kap. 1 § SoL – frivilligt		0	0	0	0	0	0
LSU		24	4	0	23	39	18
	Procentbas, antal	257	103	128	160	72	360
	Bortfall, antal	0	1	0	1	0	1
	Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

²⁴ SiS klientadministrativa journalsystem.

Tabell 2.3 Typ av plats (A17). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Öppen	0	1	0	1	0	0
Låsbar/sluten	100	99	100	99	100	99
Procentbas, antal	256	104	128	160	72	360
Bortfall, antal	1	0	0	1	0	1
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

I de allra flesta fall inleds vården på låsbar plats, placeringen övergår till öppen plats så fort det är lämpligt.

Tabell 2.4 Typ av placering (A15). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Akut	19	13	21	16	15	17
Utredning	3	9	5	4	4	5
Behandling	6	5	6	6	4	6
MBB	47	69	67	50	38	54
LSU	24	4	0	24	39	18
Procentbas, antal	257	104	128	161	72	361
Bortfall, antal	0	0	0	0	0	0
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 2.5 Placerade för missbruksproblem (A20a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	56	28	61	42	35	48
Ja	44	72	39	58	65	52
Procentbas, antal	246	102	128	152	68	348
Bortfall, antal	11	2	0	9	4	13
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 2.6 Placerade för brottslig verksamhet (A20b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	17	62	36	26	27	30
Ja	83	38	64	74	73	70
Procentbas, antal	246	101	128	152	67	347
Bortfall, antal	11	3	0	9	5	14
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 2.7 Placerade för annat socialt nedbrytande beteende (A20c, A21). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Socialt nedbrytande beteende	58	86	78	61	57	66
<i>Varav:</i>						
Vistelse i olämpliga miljöer	80	94	92	78	86	85
Enstaka allvarligt brott	63	38	53	58	45	54
Skolproblem	45	67	60	51	41	53
Psykiatrisk problematik	18	52	25	36	35	31
Relationsproblem	23	45	38	30	19	31
Andra skäl	18	21	17	22	15	19
Procentbas, antal	245	101	128	151	67	346
Bortfall, antal	12	3	0	10	5	15
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Delfrågoras bortfall är 1,3-10,0 procent.

Intervju med ungdomen

Tabell 2.8 Har eller har haft kontaktperson eller kontaktfamilj via socialtjänsten (C59). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	44	48	51	45	36	45
Ja	56	52	49	55	64	55
Procentbas, antal	253	103	127	157	72	356
Bortfall, antal	4	1	1	4	0	5
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 2.9 Tidigare placering i familjehem (C48 & C49). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Ingen placering	65	31	53	58	56	56
1 gång	16	26	18	19	21	19
2 gånger	8	11	11	7	8	9
3 eller fler gånger	11	31	18	17	14	17
Procentbas, antal	254	102	125	160	71	356
Bortfall, antal	3	2	3	1	1	5
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 2.10 Tidigare placering på institution/behandlingshem (C54 & C55). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Ingen placering	44	25	40	41	31	39
1 gång	24	19	26	21	21	23
2 gånger	11	14	14	10	14	12
3 eller fler gånger	20	43	20	28	35	26
Procentbas, antal	254	101	125	158	72	355
Bortfall, antal	3	3	3	3	0	6
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 2.11 Vistelse i direkt anslutning till intagning (C62a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Föräldrahemmet	20	14	20	14	22	18
Eget boende	X	X	X	X	X	X
Släkting	X	X	X	X	X	X
Familje-/fosterhem	6	6	10	4	4	6
SiS ungdomshem	5	14	10	8	X	8
Annan behandlingsinstitution	19	28	25	23	13	21
Avgiftningsklinik	X	X	X	X	X	X
Psykiatrisk klinik	X	X	X	X	X	X
Häkte	34	7	14	35	31	26
Fängelse	X	X	X	X	X	X
Avviken eller på rymmen	7	16	13	5	14	9
Vagabonderande liv	X	X	X	X	X	X
Annat	6	11	7	9	6	8
Procentbas, antal	256	103	128	159	72	359
Bortfall, antal	1	1	0	2	0	2
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

3. Fysisk hälsa

Regionerna är ansvariga för ungdomarnas hälso- och sjukvård men SiS utför vissa vårdinsatser såsom läkemedelshantering och olika typer av bedömningar. De flesta hälso- och sjukvårdsinsatser kräver samarbete med andra aktörer som exempelvis vårdcentraler, BUP och tandläkarmottagningar. I de hälso- och sjukvårdsinsatserna som SiS utför ingår

- elevhälsa
- hälsosamtal med sjuksköterska
- bedömningsamtal med psykolog
- tillgång till läkare, sjuksköterska och psykolog i begränsad omfattning
- läkemedelsbehandling
- bedömning och åtgärder av olika hälsoproblem
- psykiatriska bedömningar
- intern och extern samverkan kring ungdomarna
- hjälp till tandvård

I ADAD intervjun finns ett antal hälsoproblem beskrivna där ungdomarna ombeds svara ja eller nej. Av ungdomarna uppger 18 procent att de har minst 6 av de 25 listade hälsoproblemen, betydligt fler flickor (42 procent) än pojkar (8 procent). Det absolut vanligaste problemet för båda könen är sömnproblem, vilket 56 procent av ungdomarna uppger. Ryggont (32 procent), dålig syn (30 procent), allergi/astma (28 procent), problem med tänderna (24 procent) och ofta huvudvärk (23 procent) är andra vanliga problem. Vidare är, ofta ont i magen (30 procent), hjärtklappning (26 procent) och andningssvårigheter (26 procent) också vanliga bland flickor. Något fler flickor än pojkar har någon form av kroniska medicinska problem (25 och 18 procent).

TABELLFÖRTECKNING

Denna del besvaras av ungdomarna

- Tabell 3.1 Ungdomarnas bedömning av den egna fysiska hälsan (D5).
Tabell 3.2 Kroniska medicinska problem (D8).
Tabell 3.3 Hälsoproblem. (D10).
Tabell 3.4 Antal hälsoproblem, baserat på svaren i tabell 3.3.
Tabell 3.5 Andel flickor som har varit med om abort och/eller missfall (D10a).
Tabell 3.6 Oro över eller besvär av fysiska hälsoproblem senaste 30 dagarna (D12).
Tabell 3.7 Önskemål om hjälp för fysiska hälsoproblem (D13).

TABELLER

Tabell 3.1 Ungdomarnas bedömning av den egna fysiska hälsan (D5). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Dålig	4	3	1	5	6	4
Ganska bra	19	36	27	25	14	24
Bra	41	48	46	40	46	43
Mycket bra	36	14	26	30	35	30
Procentbas, antal	254	101	125	158	72	355
Bortfall, antal	3	3	3	3	0	6
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 3.2 Kroniska medicinska problem (D8). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte kroniska problem	82	75	78	83	78	80
Kroniska problem	18	25	22	17	22	20
Procentbas, antal	253	102	125	158	72	355
Bortfall, antal	4	2	3	3	0	6
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 3.3 Hälsoproblem. (D10). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Sömnpromblem	51	70	58	56	53	56
Ryggont	28	42	35	33	22	32
Dålig syn	22	50	30	31	26	30
Allergi/astma	25	37	31	24	32	28
Problem med tänderna	21	31	25	21	29	24
Ofta huvudvärk	18	35	21	24	21	23
Ofta ont i magen	11	30	18	15	18	17
Svårt att andas	9	26	15	16	8	14
Undervikt	16	10	14	16	10	14
Hjärtklappning	8	26	12	14	15	13
Ätproblem	7	18	12	9	11	11
Hörselproblem	7	17	12	9	8	10
Illamående/kräkningar	5	15	10	6	6	8
Svimmingsanfall	4	14	5	8	7	7
Återkommande förkylning	5	8	3	5	11	6
Övervikt	4	11	5	8	4	6
Krampanfall	5	8	5	6	7	6
Diarré	X	X	X	X	11	5
Underlivsbesvär	X	X	X	X	X	4
Sängvätning	X	X	X	X	X	2
Könssjukdom	X	X	X	X	X	2
Hepatit B	X	X	X	X	X	0
Hepatit C	X	X	X	X	X	0
Hiv/aids	X	X	X	X	X	0
TBC	X	X	X	X	X	0

Det totala bortfallet för respektive fråga är 0,3–1,9 procent.

Tabell 3.4 Antal hälsoproblem, baserat på svaren i tabell 3.3. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inga	18	4	12	16	15	14
1-2 problem	36	20	34	30	31	31
3-5 problem	38	34	36	36	39	37
6 eller fler problem	8	42	19	18	15	18
Procentbas, antal	257	103	128	160	72	360
Bortfall, antal	0	1	0	1	0	1
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 3.5 Andel flickor som har varit med om abort och/eller missfall (D10a).

	%
Abort	16
Missfall	15

Det totala bortfallet för respektive fråga är 1,0 procent.

Tabell 3.6 Oro över eller besvär av fysiska hälsoproblem senaste 30 dagarna (D12). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	79	67	84	71	68	75
Lite	15	25	13	19	25	18
Ganska mycket	5	4	2	7	4	4
Mycket	2	4	2	3	3	3
Procentbas, antal	257	103	128	160	72	360
Bortfall, antal	0	1	0	1	0	1
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 3.7 Önskemål om hjälp för fysiska hälsoproblem (D13). Procent.

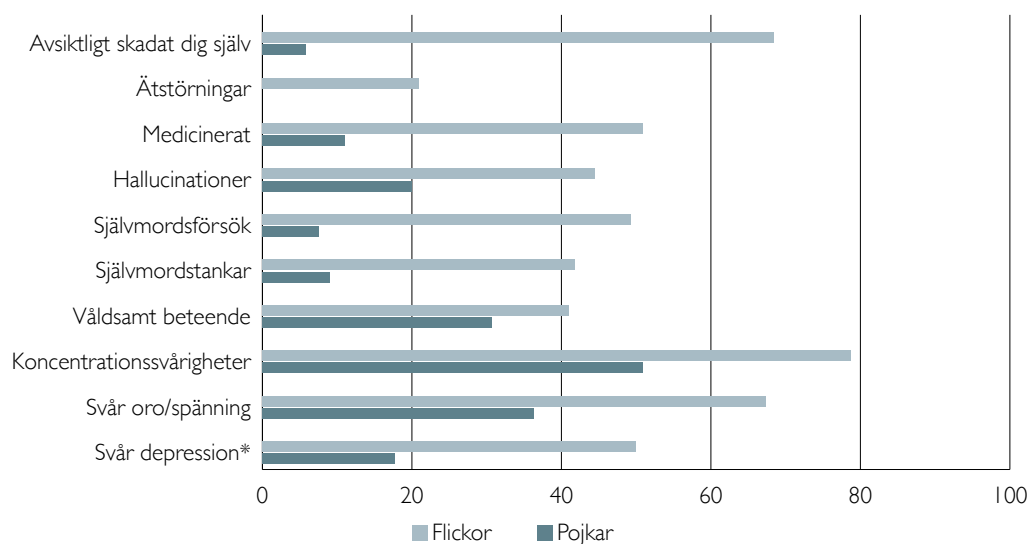
	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	59	48	64	53	46	56
Lite	12	21	15	13	17	15
Ganska mycket	11	13	11	15	6	12
Mycket	18	19	10	18	31	18
Procentbas, antal	256	101	127	159	71	357
Bortfall, antal	1	3	1	2	1	4
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

4. Psykiska och känslomässiga problem

I ADAD intervjun listas ett antal problematiska känslor, beteenden och reaktioner som ungdomarna får svara om de känner igen sig i. Överlag är det betydligt fler flickor än pojkar som har haft dessa problem. Knappt hälften av flickorna och 16 procent av pojkarna känner igen sig i 16 eller fler av de listade problemen. Problem som uppges av mer än hälften av både flickor och pojkar är: inte lita på folk och att känna sig uttråkad. Mer än hälften av flickorna behöver dessutom sömnmediciner, har svårt att uttrycka känslor, dagdrömmer ofta, har svårt att kontrollera ilska, känner sig iakttagna, känner sig ointresserade av det mesta och är ofta ängsliga eller oroliga.

Andelen flickor som har fått vård för psykiska och känslomässiga problem är också betydligt större än andelen pojkar. Av flickorna uppges 40 procent att de någon gång har varit inlagda för dygnsvård och 54 procent har vårdats i öppenvården av den anledningen. Av pojkarna uppges 5 procent att de har fått dygnsvård och 17 procent att de vårdats i öppenvården för denna typ av problem.

Det är även fler flickor än pojkar som uppges att de någon gång i livet har upplevt psykiska besvär (se nedan i figur 2 och tabell 4.4). Det är 50 procent av flickorna som uppges att de någon gång har känt sig deprimerade, 68 procent att de avsiktligt har skadat sig och 49 procent att de någon gång har försökt ta livet av sig. Av pojkarna har 17 procent känt sig deprimerade, 6 procent avsiktligt skadat sig och 6 procent har någon gång försökt ta livet av sig.

Figur 2. Olika psykiska besvär någon gång i livet uppdelat på kön (13:1; se även tabell 4.4).

*Med svår depression avses inte en klinisk diagnos utan att ungdomen en längre tid (mer än en vecka) känt sig allvarligt deprimerad. Data för pojkar och ätstörningar visas inte pga. att det är färre än fem.

TABELLFÖRTECKNING

Denna del besvaras av ungdomarna

- Tabell 4.1 Förekomst av olika känslor och reaktioner (i2).
- Tabell 4.2 Antal känslor och reaktioner som ungdomarna instämmer i (i2).
- Tabell 4.3 Mått psykiskt dåligt under de senaste 30 dagarna innan intagningen (i4).
- Tabell 4.4 Olika psykiska besvär någon gång i livet samt under de senaste 30 dagarna innan intagningen (i3:1 & i3:2).
- Tabell 4.5 Öppenvårdskontakt eller dygnsvård för psykiska/känslomässiga problem (i1a & i1b).
- Tabell 4.6 Oro över eller besvär av psykiska eller känslomässiga problem senaste 30 dagarna (i5).
- Tabell 4.7 Önskemål om hjälp med psykiska eller känslomässiga problem (i6).

TABELLER

Tabell 4.1 Förekomst av olika känslor och reaktioner (i2). Procent.

	Kön		
	Pojkar	Flickor	Totalt
Litar inte på folk	67	82	71
Uttråkad	55	72	60
Behöver medicin för att somna	44	76	54
Dagdrömmer ofta	42	57	47
Kan inte kontrollera ditt beteende när arg	41	56	45
Svårt uttrycka dina känslor	31	60	40
Känner dig ointresserad av det mesta	33	54	39
Känner att folk iakttar dig	31	56	38
Slår i dörrar	34	42	37
Ofta ängslig/orolig	21	54	31
Känner som om saker inte är verkliga	23	46	29
Hamnar lätt i bråk	27	28	27
Har mardrömmar	19	49	27
Känner dig ensam bland folk	20	45	27
Rädd att tappa kontroll	21	37	26
Brist på självförtroende	16	47	25
Får vansinniga idéer	19	38	24
Känner dig nedstämd	13	48	23
Blir lätt sårad	15	43	23
Känns som andra är emot dig	19	28	22
Svårt att lösa problem	13	39	21
Känner att något får dig att göra saker som du ej vill	15	36	21
Känner dig ensam	13	43	21
Känns som huvudet skulle explodera	14	36	20
Känner att de flesta andra är klyftigare	17	28	20
Känner dig modlös	9	42	19
Andra ogillar dig	12	32	18
Känner dig utanför	11	36	18
Känner hopplöshet inför framtiden	10	33	17
För blyg	13	26	17
Rädd att skada någon annan	17	19	17
Ljuger ofta	19	15	17
Känner att du borde bli straffad för dina fel och brister	13	23	16
Känner dig osäker med andra	7	28	13
Fel på förståndet	8	24	13
Känner dig underlägsen	4	23	10
Känner, att det vore bättre att vara död	4	23	10
Känner dig värdelös	4	20	9
Känner för att skada dig själv	2	27	9
Självordstankar	3	20	8
Skulle vilja döda någon	5	14	7

Det totala bortfallet för respektive fråga är 3,3–5,3 procent

**Tabell 4.2 Antal känslor och reaktioner som ungdomarna instämmer i (i2).
Baserat på tabell 4.1. Procent.**

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inga	9	2	7	4	13	7
1-7	50	23	38	44	46	42
8-15	25	27	27	27	20	26
16 eller fler	16	49	27	25	21	25
Procentbas, antal	249	101	125	154	71	350
Bortfall, antal	8	3	3	7	1	11
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 4.3 Mått psykiskt dåligt under de senaste 30 dagarna innan intagningen (i4). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inga dagar	77	31	69	62	57	63
1-6 dagar	7	16	5	13	11	10
7 eller fler dagar	16	53	26	25	31	27
Procentbas, antal	241	100	121	150	70	341
Bortfall, antal	16	4	7	11	2	20
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 4.4 Olika psykiska besvär någon gång i livet samt under de senaste 30 dagarna innan intagningen (i3:1 & i3:2). Procent.

	Någon gång i livet			Senaste 30 dagarna innan intagningen		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Svår depression*	17	50	26	9	21	12
Svår oro/spänning	37	66	45	21	49	29
Koncentrationssvårigheter	51	78	59	36	64	44
Våldsamt beteende	31	41	34	11	15	12
Självordstankar	8	42	18	2	14	5
Självordsförsök	6	49	18	X	11	4
Hallucinationer	20	44	27	9	18	12
Medicinerat	12	51	23	5	33	13
Ätstörningar	X	21	7	X	6	2
Avsiktligt skadat dig själv	6	68	24	2	28	9

*Med svår depression avses inte en klinisk diagnos utan om ungdomen en längre tid (mer än en vecka) känt sig verkligt nedstämd och ledsen.

Någon gång i livet: Det totala bortfallet för respektive fråga är 3,6-4,7 procent.

Tabell 4.5 Öppenvårdskontakt eller dygnsvård för psykiska/känslomässiga problem (i1a & i1b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Öppenvård	17	54	29	27	24	27
Dygnsvård	5	40	13	18	12	15

Det totala bortfallet för respektive fråga är 6,4 - 10,0 procent.

Tabell 4.6 Oro över eller besvär av psykiska eller känslomässiga problem senaste 30 dagarna (i5). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	76	45	72	66	61	68
Lite	13	28	14	18	20	17
Ganska mycket	6	15	8	8	10	8
Mycket	5	11	6	7	9	7
Procentbas, antal	249	99	126	152	70	348
Bortfall, antal	8	5	2	9	2	13
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 4.7 Önskemål om hjälp med psykiska eller känslomässiga problem (i6). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	73	43	68	62	63	65
Lite	13	21	16	14	17	15
Ganska mycket	4	19	6	10	6	8
Mycket	10	17	10	13	14	12
Procentbas, antal	250	100	126	153	71	350
Bortfall, antal	7	4	2	8	1	11
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

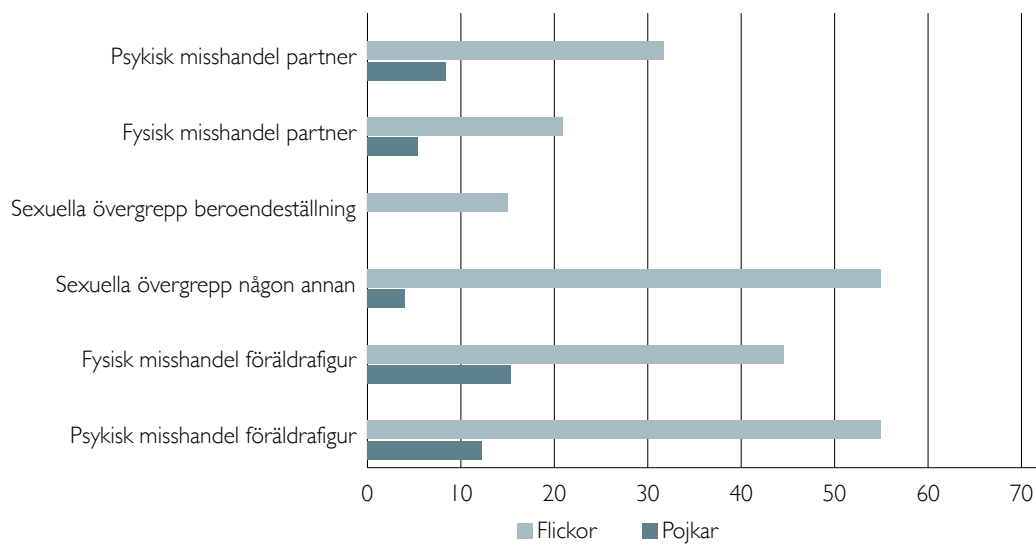
5. Familj, vänner och relationer samt utsatthet för våld och övergrepp

En majoritet av ungdomarna, 91 procent, uppger att de trivs ganska mycket eller mycket i sina familjer och 87 procent anger att de kommer överens med sin mamma och 69 procent med sin pappa. Andelen som tycker att det är ganska eller mycket svårt att prata med mamma är 25 procent och med pappa 33 procent. Mer än hälften av ungdomarna upplever att mamma och pappa är missnöjda med deras beteende och är besvikna på dem. Andelen som upplever att det finns ganska mycket eller mycket konflikter inom familjen är 17 procent. Överlag uppger flickor mindre trivsel och mer konflikter i familjen än pojkar. Månaden innan ankomst har 37 procent i någon mån känt oro över familjeproblem och 32 procent har önskat hjälp med detta.

I avsnitten som handlar om familj, vänner och relationer ingår även frågor om föräldrarnas egna problem och ungdomarnas utsatthet för våld och övergrepp. Andelen ungdomar som uppger att de har en pappa med narkotika- eller alkoholproblem är 17 procent och 20 procent uppger att deras mor har psykiska problem. Många av ungdomarna uppger att de i någon utsträckning har utsatts för fysisk (23 procent) eller psykisk (25 procent) misshandel av en föräldrafigur, flickor i mycket större utsträckning än pojkar, se figur 3. Drygt hälften av flickorna och 24 procent av pojkarna uppger att de har varit med då en närstående utsatts för våld vid minst ett tillfälle. Av flickorna uppger 15 procent att de har blivit utsatta för sexuella övergrepp av någon de har stått i beroendeställning till och 55 procent av någon annan person. Ett fåtal av pojkarna uppger dessa typer av övergrepp.

Drygt hälften av ungdomarna uppger att de har en eller fler vänner som har haft problem med alkohol eller narkotika och 44 procent har en eller fler vänner som har haft problem med brottslighet. Ungdomar som anger att de tillhör ett gäng som begår brott eller andra icke-acceptabla handlingar är 7 procent. Andelen som uppger att de har blivit fysiskt misshandlade av en partner är 10 procent medan 15 procent har blivit psykiskt eller känslomässigt misshandlade av en partner. Dessa former av misshandel är vanligare bland flickor än bland pojkar (se figur 3 nedan).

Ungdomar som anger att de är sexuellt aktiva uppgår till 72 procent. Av dessa uppger 22 procent att de har varit gravida eller gjort någon gravid. Andelen flickor som uppger att de någon gång haft sex i utbyte mot pengar eller andra förmåner är 15 procent. Motsvarande för pojkarna är 0 procent.

Figur 3. Våldsutsatthet, fördelat på kön (G12d & G12e; H17-H19a; se även tabellerna 5.18–5.23).
 Data för pojkar och sexuella övergrepp/beroendeställning visas inte pga. att det är färre än fem.

TABELLFÖRTECKNING

Denna del besvaras av ungdomarna

Familj

- Tabell 5.1 Kommer överens med sin mor och far (H8a & H8b).
Tabell 5.2 Trivsel med familjen (H6).
Tabell 5.3 Konflikter i familjen (H4).
Tabell 5.4 Förekomst av problem hos biologisk mor och far (H1).
Tabell 5.5 Förekomst av problem hos syskon (H1).
Tabell 5.6 Svårt att prata med mor och far (H10 & H11).
Tabell 5.7 Relationen till mor (H16).
Tabell 5.8 Relationen till far (H16).
Tabell 5.9 Antal upplevda problem med mor och far, baserat på svaren i tabell 5.7 och 5.8.

Vänner

- Tabell 5.10 Antal vänner (högst 5) som haft problem med alkohol eller narkotika (G3a).
Tabell 5.11 Antal vänner (högst 5) som haft problem med brottslighet (G3b).
Tabell 5.12 Tillhör något gäng som begår brottsliga eller andra handlingar som inte är accepterade av samhället (G6a).
Tabell 5.13 Nöjd med nuvarande vänner och bekanta (G7).

Relationer

- Tabell 5.14 Förekomst av problem hos flick-/pojkvän. Endast ungdomar som anger att de har flick-/pojkvän (G12).
Tabell 5.15 Sexuellt aktiv (G14).
Tabell 5.16 Användning av preventivmedel (G15).
Tabell 5.17 Någon gång varit gravid eller gjort någon gravid (G17).

Utsatthet för våld, hot och sexuella övergrepp

- Tabell 5.18 Förekomst av fysisk misshandel av någon som varit en föräldrafigur (H17).
Tabell 5.19 Förekomst av psykisk eller känslomässig misshandel av någon som varit en föräldrafigur (H18).
Tabell 5.20 Förekomst av sexuella övergrepp av någon som ungdomen stått i beroendeställning till eller av annan person (H19 & H19a).
Tabell 5.21 Varit med då någon närstående utsatts för våld (H19b).
Tabell 5.22 Fysiskt misshandlad av partner (G12d).
Tabell 5.23 Psykiskt eller känslomässigt misshandlad av partner (G12e).
Tabell 5.24 Utsatt för sexuella övergrepp av partner (G12f).
Tabell 5.25 Haft sex i utbyte mot pengar eller andra förmåner (G19a).

Avslutande frågor

- Tabell 5.26 Oro över eller besvär av familjeproblem senaste 30 dagarna (H20).
Tabell 5.27 Önskemål om hjälp för familjeproblem (H21).
Tabell 5.28 Oro över eller besvär av problem med fritid och vänner senaste 30 dagarna (G21).
Tabell 5.29 Önskemål om hjälp för problem med fritid och vänner (G22).

TABELLER

Familj

Tabell 5.1 Kommer överens med sin mor och far (H8a & H8b). Procent.

	Mor			Far		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Inte alls	2	6	3	12	26	16
Lite	6	21	10	14	18	15
Ganska mycket	20	29	23	17	26	20
Mycket	72	44	64	56	30	49
Procentbas, antal	245	96	341	224	93	317
Bortfall, antal	12	8	20	33	11	44
Totalt, antal	257	104	361	257	104	361

Tabell 5.2 Trivsel med familjen (H6). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	2	10	4	7	0	5
Lite	3	9	3	5	7	5
Ganska mycket	11	19	9	15	14	13
Mycket	84	62	83	73	78	78
Procentbas, antal	247	97	120	155	69	344
Bortfall, antal	10	7	8	6	3	17
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 5.3 Konflikter i familjen (H2). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	55	25	43	44	59	47
Lite	35	42	42	35	33	37
Ganska mycket	6	16	7	12	4	9
Mycket	4	17	7	9	4	8
Procentbas, antal	248	102	122	158	70	350
Bortfall, antal	9	2	6	3	2	11
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 5.4 Förekomst av problem hos biologisk mor och far (H1). Procent.

	Mor			Far		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Psykiska besvär	11	41	20	7	40	17
Hälsobesvär	13	19	15	16	27	19
Alkohol/narkotika	7	11	8	9	34	17
Brottslighet	1	7	3	6	27	12

Det totala bortfallet för respektive fråga är 4,4 – 16,1 procent.

Tabell 5.5 Förekomst av problem hos syskon (H1). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Psykiska besvär	5	22	6	11	15	10
Hälsobesvär	7	19	12	12	6	11
Alkohol/narkotika	9	20	7	16	11	12
Brottslighet	9	16	9	14	9	11

Det totala bortfallet för respektive fråga är 5,5 – 6,6 procent.

Tabell 5.6 Svårt att prata med mor och far (H10 & H11). Procent.

	Mor			Far		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Inte alls	59	52	57	53	24	45
Lite	18	21	19	20	24	22
Ganska mycket	10	11	11	9	17	11
Mycket	13	16	14	17	34	22
Procentbas, antal	242	96	338	215	87	302
Bortfall, antal	15	8	23	42	17	59
Totalt, antal	257	104	361	257	104	361

Tabell 5.7 Relationen till mor (H16). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Missnöjd med ditt beteende eller din inställning	56	69	63	59	56	60
Besviken på dig	48	59	51	52	48	51
Svårt att lita på dig	31	58	36	45	30	39
Kritiserar dig	28	33	22	33	35	29
Svårt att förstå dig	20	51	28	31	24	29
Kontrollerar dig	27	35	34	28	24	29
Svårt att lyssna	14	42	21	23	19	22
Arg på dig	17	27	20	20	17	20
Missnöjd med hur du hjälper till hemma	16	27	15	23	17	19
För sträng	13	25	19	16	11	16
För mesig	14	17	13	16	15	15
Favoriserar andra syskon	8	28	13	13	13	13
Ej gott föredöme	7	23	10	13	10	12
Ger ej goda råd	7	23	10	12	14	12
Står dig ej nära	7	26	11	14	9	12
För stora krav	10	12	13	9	11	10
Orättvis med pengar	5	17	5	10	9	8
Är för hotfull	1	8	2	5	2	3

Det totala bortfallet för respektive fråga är 6,9 – 10,2 procent.

Tabell 5.8 Relationen till far (H16). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Missnöjd med ditt beteende eller din inställning	55	63	58	58	57	58
Besviken på dig	50	57	47	55	53	52
Svårt att lita på dig	30	50	28	39	40	35
Kritiserar dig	28	42	21	40	34	32
Svårt att förstå dig	20	58	29	32	32	31
Står dig ej nära	18	48	27	28	20	26
Ej gott föredöme	20	38	28	25	19	25
Ger ej goda råd	15	44	25	26	13	24
Kontrollerar dig	22	28	30	20	18	23
Svårt att lyssna	16	40	21	23	28	23
Arg på dig	19	33	23	22	24	23
För sträng	16	28	20	20	17	19
Missnöjd med hur du hjälper till hemma	15	23	13	22	12	17
Favoriserar andra syskon	6	27	9	17	8	12
För stora krav	9	16	14	11	8	11
Orättvis med pengar	7	17	9	10	13	10
Är för hotfull	5	24	10	12	7	10
För mesig	9	10	11	7	13	9

Det totala bortfallet för respektive fråga är 18,0 – 23,0 procent.

Tabell 5.9 Antal upplevda problem med mor och far, baserat på svaren i tabell 5.7 och 5.8. Procent.

	Mor			Far		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Inga problem	20	6	16	20	8	17
1-3 problem	44	40	43	43	34	40
4-7 problem	27	23	25	26	25	25
8 eller fler problem	10	31	16	11	33	17
Procentbas, antal	245	93	338	215	88	303
Bortfall, antal	12	11	23	42	16	58
Totalt, antal	257	104	361	257	104	361

Vänner

Tabell 5.10 Antal vänner (högst 5) som haft problem med alkohol eller narkotika (G3a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Ingen	53	38	52	44	51	48
1	13	24	16	19	10	16
2	18	16	16	19	18	17
3	8	12	7	8	13	9
4	3	5	4	3	4	4
5	6	4	5	7	3	6
Procentbas, antal	240	99	122	149	68	339
Bortfall, antal	17	5	6	12	4	22
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 5.11 Antal vänner (högst 5) som haft problem med brottslighet (G3b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Ingen	53	65	54	59	56	56
1	17	19	20	16	18	18
2	10	6	10	8	7	9
3	10	4	5	8	13	8
4	4	4	5	4	3	4
5	7	2	7	5	3	5
Procentbas, antal	242	99	123	150	68	341
Bortfall, antal	15	5	5	11	4	20
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 5.12 Tillhör något gäng som begår brottsliga eller andra handlingar som inte är accepterade av samhället (G6a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Tillhör inte gäng	92	97	92	94	96	93
Tillhör gäng	8	X	8	6	X	7
Procentbas, antal	246	101	124	156	67	347
Bortfall, antal	11	3	4	5	5	14
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 5.13 Nöjd med nuvarande vänner och bekanta (G7). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte nöjd	13	9	13	9	16	12
Nöjd	87	91	87	91	84	88
Procentbas, antal	252	101	126	158	69	353
Bortfall, antal	5	3	2	3	3	8
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Relationer

Tabell 5.14 Förekomst av problem hos flick-/pojkvän. Endast ungdomar som anger att de har flick-/pojkvän (G12). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Använder alkohol	14	32	11	24	25	19
Använder narkotika	4	22	6	11	11	9
Begår brott	2	15	5	5	9	6

Det totala bortfallet för respektive fråga är 3,9 – 4,3 procent (av 231 intervjuer).

Tabell 5.15 Sexuellt aktiv (G14). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	30	23	43	22	13	28
Ja	70	77	57	78	87	72
Procentbas, antal	245	102	123	154	70	347
Bortfall, antal	12	2	5	7	2	14
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 5.16 Användning av preventivmedel (G15). Endast ungdomar som är sexuellt aktiva. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Aldrig	35	23	16	35	43	32
Ibland	40	32	43	39	28	38
Alltid	24	45	41	26	30	31
Procentbas, antal	172	78	69	120	61	250
Bortfall, antal	0	1	1	0	0	1
Totalt, antal	172	79	70	120	61	251

Tabell 5.17 Någon gång varit gravid eller gjort någon gravid (G17). Endast ungdomar som är sexuellt aktiva. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	83	67	87	74	75	78
Ja	17	33	13	26	25	22
Procentbas, antal	162	79	69	111	61	241
Bortfall, antal	10	0	1	9	0	10
Totalt, antal	172	79	70	120	61	251

Utsatthet för våld, hot och sexuella övergrepp

Tabell 5.18 Förekomst av fysisk misshandel av någon som varit en föräldrafigur (H17). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Aldrig	85	56	76	75	84	77
Sällan	9	18	11	13	9	12
Ganska ofta	4	12	7	8	1	6
Mycket ofta	2	14	6	5	6	5
Procentbas, antal	248	99	125	153	69	347
Bortfall, antal	9	5	3	8	3	14
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 5.19 Förekomst av psykisk eller känslomässig misshandel av någon som varit en föräldrafigur (H18). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Aldrig	87	45	77	72	78	75
Sällan	6	16	11	7	7	9
Ganska ofta	4	21	7	12	7	9
Mycket ofta	3	17	5	9	7	7
Procentbas, antal	246	99	125	151	69	345
Bortfall, antal	11	5	3	10	3	16
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 5.20 Förekomst av sexuella övergrepp av någon som ungdomen stått i beroendeställning till eller av annan person (H19 & H19a). Procent.

	Någon som ungdomen stått i beroendeställning till			Annan person		Totalt
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	
Inte övergrepp	X	85	95	96	45	81
Övergrepp	X	15	5	4	55	19
Procentbas, antal	248	100	348	248	101	349
Bortfall, antal	9	4	13	9	3	12
Totalt, antal	257	104	361	257	104	361

Tabell 5.21 Varit med då någon närstående utsatts för våld (H19b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Aldrig	76	47	62	67	80	68
En gång	6	11	7	11	3	8
Några gånger	12	21	17	14	10	14
Många gånger	6	20	15	8	7	10
Procentbas, antal	247	99	123	153	70	346
Bortfall, antal	10	5	5	8	2	15
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 5.22 Fysiskt misshandlad av partner (G12d). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	95	79	94	88	87	90
Lite	4	6	2	6	6	5
Ganska mycket	1	10	3	3	6	3
Mycket	0	5	0	3	1	1
Procentbas, antal	248	100	125	155	68	348
Bortfall, antal	9	4	3	6	4	13
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 5.23 Psykiskt eller känslomässigt misshandlad av partner (G12e). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	92	68	91	84	76	85
Lite	6	9	4	8	10	7
Ganska mycket	1	7	2	2	6	3
Mycket	0	16	2	6	7	5
Procentbas, antal	248	99	125	154	68	347
Bortfall, antal	9	5	3	7	4	14
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 5.24 Utsatt för sexuella övergrepp av partner (G12f). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	X	80	94	92	X	94
Ja	X	20	6	8	X	6
Procentbas, antal	251	100	126	156	69	351
Bortfall, antal	6	4	2	5	3	10
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 5.25 Haft sex i utbyte mot pengar eller andra förmåner (G19a). Endast ungdomar som är sexuellt aktiva. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Aldrig	100	85	93	97	95	95
En gång	0	4	3	1	0	1
Några gånger	0	8	4	1	3	2
Många gånger	0	4	0	2	2	1
Procentbas, antal	171	78	70	118	61	249
Bortfall, antal	1	1	0	2	0	2
Totalt, antal	172	79	70	120	61	251

Avslutande frågor

Tabell 5.26 Oro över eller besvär av familjeproblem senaste 30 dagarna (H20). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	68	51	60	61	71	63
Lite	17	24	19	22	13	19
Ganska mycket	9	11	7	10	10	9
Mycket	7	14	13	7	6	9
Procentbas, antal	247	101	126	153	69	348
Bortfall, antal	10	3	2	8	3	13
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 5.27 Önskemål om hjälp för familjeproblem (H21). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	73	57	67	72	64	68
Lite	8	17	10	11	11	11
Ganska mycket	5	9	6	6	4	6
Mycket	14	17	17	11	20	15
Procentbas, antal	250	101	126	155	70	351
Bortfall, antal	7	3	2	6	2	10
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 5.28 Oro över eller besvär av problem med fritid och vänner senaste 30 dagarna (G21). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	74	67	75	72	66	72
Lite	15	19	13	17	19	16
Ganska mycket	7	6	6	5	10	7
Mycket	4	9	6	6	6	6
Procentbas, antal	251	102	126	157	70	353
Bortfall, antal	6	2	2	4	2	8
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 5.29 Önskemål om hjälp för problem med fritid och vänner (G22). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	79	73	79	79	69	77
Lite	10	12	13	8	13	10
Ganska mycket	7	6	4	7	10	6
Mycket	5	10	5	6	9	6
Procentbas, antal	252	102	126	158	70	354
Bortfall, antal	5	2	2	3	2	7
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

6. Skola

SiS ska utifrån skollag, skolförordning och läroplaner bedriva en rättssäker och ändamålsenlig verksamhet. SiS skola är tillgänglig för alla ungdomar utifrån deras individuella behov och är likvärdig med skola utanför SiS.

Ungdomarna uppger olika former av skolproblem innan placeringen på SiS. De allra flesta ungdomar uppger att de är skoltrötta (83 procent), tycker att skolan är tråkig (78 procent), skolkar (74 procent) och struntar i läxor (71 procent). Fler än hälften uppger också att de har svårt att hänga med, är omotiverade, uppträder störande i klassen och har problem med lärare.

Andelen som uppger att de har avbrutit eller hoppat av grundskolan är 19 procent. Lite under hälften, 45 procent, har gått ut grundskolan och av dessa uppger 52 procent att de helt saknar eller har ofullständiga betyg. Av de äldre ungdomarna går 41 procent i gymnasiet. Hälften av samtliga ungdomar uppger att de har blivit avstängda från skolan minst en gång, en större andel av pojkarna än av flickorna. Andelen som har gått om en klass är 17 procent. Närmare hälften har känt sig oroade eller besvärade över skolan eller utbildningen i någon utsträckning de senaste 30 dagarna och 73 procent önskar hjälp med skol- eller utbildningsproblem.

TABELLFÖRTECKNING

Denna del besvaras av ungdomarna

Tabell 6.1	Ungdomarnas skolsituation, grundskolan (E1a).
Tabell 6.2	Slutbetyg från 9:an (E1d).
Tabell 6.3	Ungdomarnas skolsituation, gymnasiet (E2a).
Tabell 6.4	Gymnasieprogram (E2d).
Tabell 6.5	Tillfälligt avstängd från skolan (E5).
Tabell 6.6	Gått om klass (E4).
Tabell 6.7	Olika skolproblem (E9).
Tabell 6.8	Antal skolproblem (E9).
Tabell 6.9	Önskar hjälp med skolarbetet eller med andra skolproblem (E15).
Tabell 6.10	Önskar hjälp med att fortsätta skolgång eller att påbörja någon utbildning (E21).
Tabell 6.11	Oro över eller besvär av problem med skola eller annan utbildning senaste 30 dagarna (E24).
Tabell 6.12	Önskemål om hjälp med skol- eller utbildningsproblem (E25).

TABELLER

Tabell 6.1 Ungdomarnas skolsituation, grundskolan (E1a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Går i skolan	38	32	85	14	4	37
Avbrutit/hoppat av	17	24	13	24	18	19
Har gått ut	45	45	2	63	78	45
Procentbas, antal	255	101	124	160	72	356
Bortfall, antal	2	3	4	1	0	5
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 6.2 Slutbetyg från 9:an (E1d). Endast de som gått ut grundskolan. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	12	9	33	13	6	11
Ja, men ofullständigt	38	47	33	44	35	41
Ja, fullständigt	50	44	33	43	60	48
Procentbas, antal	110	43	3	98	52	153
Bortfall, antal	4	2	0	2	4	6
Totalt, antal	114	45	3	100	56	159

Tabell 6.3 Ungdomarnas skolsituation, gymnasiet (E2a). Endast ungdomar som är 16 år och äldre. Procent.

	Kön		Ålder		Totalt
	Pojkar	Flickor	16-17	18-	
Inte påbörjat	35	26	38	19	32
Går i gymnasiet	41	41	40	43	41
Avbrutit/hoppat av	24	32	22	35	26
Har gått ut	1	2	0	3	1
Procentbas, antal	165	66	159	72	231
Bortfall, antal	1	1	2	0	2
Totalt, antal	166	67	161	72	233

Tabell 6.4 Gymnasieprogram (E2d). Endast ungdomar som är 16 år och äldre. Procent.

	Kön		Ålder		Totalt
	Pojkar	Flickor	16-17	18-	
Nationellt program	62	47	52	70	58
Specialanpassat	9	8	10	5	8
Individuellt program	27	45	37	23	32
Särskola	X	X	X	X	X
Procentbas, antal	93	38	87	44	131
Bortfall, antal	73	29	74	28	102
Totalt, antal	166	67	161	72	233

Tabell 6.5 Tillfälligt avstängd från skolan (E5). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Ingen gång	45	60	43	51	59	50
1-2 gånger	28	25	28	27	24	27
3 eller fler gånger	27	15	29	22	18	24
Procentbas, antal	247	100	124	155	68	347
Bortfall, antal	10	4	4	6	4	14
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 6.6 Gått om klass (E4). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	83	82	92	81	72	83
Ja	17	18	8	19	28	17
Procentbas, antal	247	100	124	155	68	347
Bortfall, antal	10	4	4	6	4	14
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 6.7 Olika skolproblem (E9). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Varit skoltrött	82	87	81	84	87	83
Skolan tråkig	76	82	81	76	79	78
Skolkat i många ämnen	71	81	73	73	77	74
Struntat i att läsa läxor	69	74	68	68	80	71
Svårt att hänga med	60	70	64	62	65	63
Omotiverad i skolan	62	65	61	65	62	63
Störande i klassen	62	49	64	55	54	58
Problem med lärare	54	55	64	54	38	54
Misslyckats i skolan	45	61	42	55	49	49
Svårt att lära	43	55	51	45	41	46
Svårt med matematik	41	57	42	48	45	45
Använt sjukdom för att slippa skolan	41	50	42	47	38	43
Känt sig instängd	25	39	31	31	21	29
Mobbats	31	24	37	29	15	29
Blivit mobbad	18	56	35	28	21	29
Lässvårigheter	22	30	29	23	18	24

Det totala bortfallet för respektive fråga är 1,4 – 2,2 procent.

Tabell 6.8 Antal skolproblem, baserat på svaren i tabell 6.7. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inga problem	5	1	4	4	1	4
1-5 problem	21	19	18	21	24	21
6-10 problem	44	33	45	36	46	41
11 och fler problem	30	47	34	39	28	35
Procentbas, antal	254	102	125	160	71	356
Bortfall, antal	3	2	3	1	1	5
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 6.9 Önskar hjälp med skolarbetet eller med andra skolproblem (E15). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	40	36	54	34	25	39
Ja	60	64	46	66	75	61
Procentbas, antal	248	96	124	155	65	344
Bortfall, antal	9	8	4	6	7	17
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 6.10 Önskar hjälp med att fortsätta skolgång eller att påbörja någon utbildning (E21). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	27	22	46	26	14	26
Ja	73	78	54	74	86	74
Procentbas, antal	124	36	24	101	35	160
Bortfall, antal	133	68	104	60	37	201
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 6.11 Oroad eller besvärad över problem med skola eller utbildning senaste 30 dagarna (E24). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	56	45	62	46	51	53
Lite	20	30	21	25	21	23
Ganska mycket	12	15	10	13	15	13
Mycket	13	10	7	16	13	12
Procentbas, antal	254	102	125	160	71	356
Bortfall, antal	3	2	3	1	1	5
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 6.12 Önskemål om hjälp med skol- eller utbildningsproblem (E25). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	28	24	41	22	14	27
Lite	13	16	19	10	14	14
Ganska mycket	21	25	19	25	21	22
Mycket	37	36	21	43	51	37
Procentbas, antal	254	102	125	160	71	356
Bortfall, antal	3	2	3	1	1	5
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

7. Brottslighet

Pojkar placeras i mycket större utsträckning än flickor på grund av brottslighet.²⁵ Kriminalitet anges som placeringsorsak för 83 procent av pojkarna och för 38 procent av flickorna. Men det är ingen stor skillnad mellan könen i hur många brott man säger sig ha varit inblandad i de senaste 3 månaderna. (En större andel av pojkarna har dock varit anhållna/häktade under de 3 senaste månaderna, se nästa stycke.) Misshandel, vapeninnehav, narkotikabrott, och snatteri är de vanligaste brotten som uppges av mellan 31 och 25 procent av ungdomarna för året innan intagning. Vapeninnehav och narkotikabrott är vanligare bland pojkar och snatteri är vanligare bland flickor. För misshandel är det liten könsskillnad.

Debutåldern för olika brott varierar mellan 11 och 15 år för alla ungdomar. Det är inte så stor skillnad mellan könen. Den yngsta debutåldern, 11 år, gäller snatteri för pojkar och graffiti/ klotter för flickor. Den äldsta debutåldern är 16 år för dråp eller mord, vilket 16 ungdomar har angett. Andelen som har varit anhållna eller häktade de tre senaste månaderna innan intagning är 56 procent av pojkarna och 17 procent av flickorna. Av pojkarna väntar 43 procent på åtal, rättegång eller dom medan detsamma gäller för 23 procent av flickorna. Andelen ungdomar som har känt någon grad av oro för eget brottsligt beteende de senaste 30 dagarna uppgår till 21 procent, pojkar i högre utsträckning än flickor, 25 respektive 11 procent. Det är också en större andel pojkar än flickor som uppger att de vill ha hjälp för eget brottsligt beteende, 33 respektive 12 procent.

TABELLFÖRTECKNING

Denna del besvaras av ungdomarna

- Tabell 7.1 I Inblandning i olika brott och förseelser senaste 12 månaderna (J9).
- Tabell 7.2 Genomsnittlig debutålder för olika brott (J9:3).
- Tabell 7.3 Inblandning i olika brott/förseelser de senaste 3 månaderna (J9:2).
- Tabell 7.4 Antal brott/förseelser ungdomarna varit inblandade i under de senaste 3 månaderna (J9:2).
- Tabell 7.5 Anhållen/häktad under de senaste 3 månaderna (J4).
- Tabell 7.6 Väntar på åtal, rättegång eller dom (J7).
- Tabell 7.7 Oro över eller besvär av problem med eget brottsligt beteende senaste 30 dagarna (J13).
- Tabell 7.8 Önskemål om hjälp för eget brottsligt beteende (J14).

²⁵ Tabell 2.6 och figur 1.

TABELLER

Tabell 7.1 Inblandning i olika brott och förseelser senaste 12 månaderna (J9). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Misshandel	32	29	39	31	18	31
Vapeninnehav	36	17	38	28	24	31
Narkotikabrott	33	22	27	32	34	30
Snatteri	19	39	35	21	14	25
Skadegörelse	19	23	29	18	9	20
Hot/våld mot tjänsteman	18	21	26	20	X	19
Allvarliga trafikbrott	20	12	20	14	22	18
Förargelseväckande beteende	17	10	21	15	X	15
Rån	19	6	17	17	9	15
Grov misshandel utan vapen	16	9	23	11	X	14
Misshandel med vapen	15	8	18	14	X	13
Häleri	15	5	15	12	6	12
Inbrott/stöld	12	9	16	9	9	11
Graffiti/klotter	8	8	13	6	X	8
Rattonykterhet	9	5	9	6	9	8
Bilstöld	8	5	11	6	X	7
Mordbrand	6	7	10	7	X	7
Dråp eller mord	X	X	X	X	X	4
Våldtäkt	X	X	X	X	X	X
Andra sexualbrott	X	X	X	X	X	X

Det totala bortfallet för respektive fråga är 6,6 – 9,1 procent. Värderna är sorterade från högsta till lägsta procent på totalen innan vissa låga antal är ersatta med X.

Tabell 7.2 Genomsnittlig debutålder för olika brott. Enbart personer som begått respektive brott har besvarat frågan (J9:3).

	Pojkar		Flickor		Totalt	
	Ålder	Antal	Ålder	Antal	Ålder	Antal
Snatteri	11.0	97	11.7	56	11.3	153
Graffiti/klotter	12.5	30	10.8	12	12.0	42
Skadegörelse	12.5	68	13.1	30	12.7	98
Förargelseväckande beteende	12.9	52	12.5	10	12.8	62
Misshandel	13.1	111	13.2	41	13.1	152
Hot/våld mot tjänsteman	13.8	66	13.6	28	13.7	94
Mordbrand	13.8	28	13.7	14	13.8	42
Häleri	14.2	53	12.7	9	13.9	62
Bilstöld	14.1	34	13.3	10	13.9	44
Inbrott/stöld	14.2	51	13.4	16	14.0	67
Misshandel med vapen	14.0	49	13.5	11	14.0	60
Allvarliga trafikbrott	14.2	69	13.6	21	14.0	90
Grov misshandel utan vapen	14.1	54	13.4	14	14.0	68
Narkotikabrott	14.1	108	14.1	31	14.1	139
Vapeninnehav	14.3	103	13.4	26	14.1	129
Rån	14.2	77	14.1	14	14.2	91
Rattonykterhet	14.8	28	14.2	11	14.6	39
Andra sexualbrott	X	X	X	X	X	X
Våldtäkt	X	X	X	X	X	X
Dråp eller mord	15.5	X	X	X	15.1	16

Åldrar är medelvärden. Värden är sorterade från lägsta till högsta ålder på totalen inman vissa låga antal är ersatta med X. Eventuella värden mindre än 7 år eller högre än 24 år ingår inte i sammanställningen.

Tabell 7.3 Inblandning i olika brott/förseelser de senaste 3 månaderna (J9:2). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Narkotikabrott	17	14	18	13	21	16
Misshandel	13	18	24	12	X	15
Vapeninnehav	16	10	28	8	X	15
Snatteri	10	18	17	11	X	12
Skadegörelse	6	14	17	4	X	9
Allvarliga trafikbrott	8	7	13	4	7	8
Förargelseväckande beteende	8	6	11	7	X	7
Hot/våld mot tjänsteman	6	8	10	7	X	7
Grov misshandel utan vapen	5	7	13	X	X	6
Graffiti/klotter	4	6	8	X	X	5
Häleri	5	X	6	4	X	5
Rattonykterhet	5	X	6	X	X	4
Inbrott/stöld	4	6	8	X	X	4
Rån	5	X	6	4	X	4
Misshandel med vapen	5	X	8	X	X	4
Bilstöld	4	X	7	X	X	3
Mordbrand	2	X	4	X	X	2
Dråp eller mord	X	X	X	X	X	X
Våldtäkt	X	X	X	X	X	X
Andra sexualbrott	X	X	X	X	X	X

Värden är sorterade från högsta till lägsta på totalen innan vissa låga värden är ersatta med X. Det totala bortfallet för respektive fråga är 6,9– 9,4 procent.

Tabell 7.4 Antal brott/förseelser ungdomarna varit inblandade i under de senaste 3 månaderna (J9:2). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inga brott	57	59	45	65	65	58
1-5 brott	29	27	33	25	28	28
6-10 brott	3	1	2	3	1	3
11-30 brott	8	7	14	5	3	8
31-100 brott	X	5	4	X	X	2
Fler än 100 brott	2	X	X	X	X	X
Procentbas, antal	244	100	125	150	69	344
Bortfall, antal	13	4	3	11	3	17
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 7.5 Anhållen/häktad under de senaste 3 månaderna (J4). Procent.

	Pojkar		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	44	83	59	53	55	55
Ja	56	17	41	47	45	45
Procentbas, antal	250	100	126	153	71	350
Bortfall, antal	7	4	2	8	1	11
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 7.6 Väntar på åtal, rättegång eller dom (J7). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	57	77	62	60	71	63
Ja	43	23	38	40	29	37
Procentbas, antal	242	98	119	152	69	340
Bortfall, antal	15	6	9	9	3	21
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 7.7 Oro över eller besvär av problem med eget brottsligt beteende senaste 30 dagarna (J13). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	75	89	76	80	81	79
Lite	14	4	15	8	10	11
Ganska mycket	6	3	4	7	3	5
Mycket	5	4	5	5	6	5
Procentbas, antal	249	100	126	153	70	349
Bortfall, antal	8	4	2	8	2	12
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 7.8 Önskemål om hjälp för eget brottsligt beteende (J14). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	67	88	73	75	69	73
Lite	13	7	12	10	13	11
Ganska mycket	7	2	4	7	4	5
Mycket	13	3	10	8	14	10
Procentbas, antal	247	99	124	152	70	346
Bortfall, antal	10	5	4	9	2	15
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

8. Alkohol och narkotika

Cannabis (marijuana/hasch) samt alkohol är de vanligaste drogerna som har använts 30 dagar innan intagning där 73 procent uppger att de använt cannabis och 69 procent uppger att de har använt alkohol. Dessa preparat har också de lägsta debutåldrarna (13 - 14 år). Följande droger är också vanligt förekommande: kokain (31 procent), läkemedel²⁶ (31 procent), ecstasy (27 procent), och amfetamin (22 procent utan att injicera och 7 procent injicerat). För samtliga av dessa droger som är vanligt förekommande så uppger fler flickor än pojkar att de har använt dem de senaste 30 dagarna innan intagning.

Det är 26 procent av ungdomarna som har fått behandling i öppenvård för alkohol- eller narkotikamissbruk och 11 procent har fått dygnsvård, fler flickor än pojkar i båda fallen. Hälften (52 procent) anger att deras användning av alkohol och/eller narkotika skadar deras hälsa i någon mån. Bara ett fåtal har i någon mån varit oroliga för eller har haft besvär av alkoholproblem de senaste 30 dagarna (5 procent) och ungefär lika få önskar hjälp med alkoholproblem (6 procent). Andelen som har känt oro för eller haft besvär av narkotikaproblem de senaste 30 dagarna är högre (22 procent) liksom andelen som vill få hjälp för detta (25 procent).

TABELLFÖRTECKNING

Denna del besvaras av ungdomarna

- Tabell 8.1 Användning av alkohol och narkotika under de senaste 30 dagarna innan intagningen (K1:1).
- Tabell 8.2 Genomsnittlig debutålder för olika preparat (K1).
- Tabell 8.3 Användning av marijuana/hasch en typisk månad (K1b2).
- Tabell 8.4 Användning av alkohol en typisk månad (K1a2).
- Tabell 8.5 Hur ofta ungdomarna dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit eller en helflaska vin etc. (K2b).
- Tabell 8.6 Behandling för alkohol- eller narkotikamissbruk i öppenvård samt dygnsvård (K12).
- Tabell 8.7 Ungdomarnas uppfattning om ifall deras användning av alkohol och/eller narkotika skadar hälsan (K20).
- Tabell 8.8 Oro över eller besvär av problem med alkohol senaste 30 dagarna (K21a).
- Tabell 8.9 Önskemål om hjälp för alkoholproblem (K22a).
- Tabell 8.10 Oro över eller besvär av problem med narkotika senaste 30 dagarna (K21b).
- Tabell 8.11 Önskemål om hjälp för narkotikaproblem (K22b).

²⁶ Receptbelagt preparat i berusningssyfte.

TABELLER

Tabell 8.1 Användning av alkohol och narkotika under de senaste 30 dagarna innan intagningen (K1:1). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Marijuana/hasch	69	82	68	71	85	73
Alkohol	62	87	61	72	75	69
Kokain	25	48	21	34	43	31
Läkemedel	25	45	18	36	43	31
Ecstasy	20	42	20	29	34	27
Amfetamin ej injicerat.	15	39	15	24	28	22
Övriga droger	20	24	16	22	30	21
LSD/hallucinogener	15	24	12	19	25	18
Värktabletter	15	20	13	19	18	17
Sniffning lösningsmedel	9	24	11	15	15	13
Heroin/opiater ej injicerat.	7	16	7	11	15	10
Amfetamin injicerat	7	8	5	7	10	7
Heroin/opiater injicerat	6	8	7	6	9	7
GHB	6	7	5	6	10	6
Dopingpreparat	6	X	5	5	7	5

Med läkemedel menas receptbelagt preparat i berusningssyfte. Med värktabletter menas preparat som inte är receptbelagt, i berusningssyfte. Det totala bortfallet för respektive fråga är 4,7 – 6,1 procent.

Tabell 8.2 Genomsnittlig debutålder för olika preparat (K1). Enbart personer som brukat respektive preparat har besvarat frågan.

	Kön					
	Pojkar		Flickor		Totalt	
	Ålder	Antal	Ålder	Antal	Ålder	Antal
Marijuana/hasch	13.6	168	13.4	82	13.5	250
Alkohol	13.8	141	13.3	86	13.6	227
Heroin/opiater injicerat	X	X	X	X	X	X
Värktabletter	14.5	20	13.3	15	14.0	35
Sniffning	15.0	8	14.0	21	14.3	29
Amfetamin ej injicerat	14.7	23	14.2	35	14.4	58
Amfetamin injicerat	X	X	X	X	X	X
Ecstasy	14.9	36	14.5	41	14.7	77
Kokain	14.7	47	15.0	45	14.8	92
GHB	X	X	X	X	15.0	5
LSD/hallucinogener	15.3	22	14.6	19	15.0	41
Heroin/opiater ej injicerat	X	X	14.8	X	15.1	15
Övriga droger	15.4	33	14.8	22	15.2	55
Läkemedel	15.5	50	14.8	37	15.2	87
Dopingpreparat	X	X	X	X	X	X

Värden är sorterade från lägsta till högsta ålder på totalen innan vissa låga värden är ersatta med X. Med läkemedel menas receptbelagt preparat i berusningssyfte. Med värktabletter menas preparat som inte är receptbelagt, i berusningssyfte.

Tabell 8.3 Användning av marijuana/hasch en typisk månad (K1b2). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Aldrig någonsin använt	45	37	52	41	30	43
Ibland-1 gång i månaden	9	14	8	12	9	10
2-4 gånger i månaden	11	6	11	6	14	9
Mer än 1 gång i veckan	36	43	29	41	47	38
Procentbas, antal	245	95	122	152	66	340
Bortfall, antal	12	9	6	9	6	21
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 8.4 Användning av alkohol en typisk månad (K1a2). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Aldrig någonsin använt	71	45	75	57	59	64
Ibland-1 gång i månaden	16	24	15	21	19	18
2-4 gånger i månaden	9	22	7	13	19	12
Mer än 1 gång i veckan	4	9	3	9	3	6
Procentbas, antal	246	97	122	152	69	343
Bortfall, antal	11	7	6	9	3	18
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 8.5 Hur ofta ungdomarna dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit eller en helflaska vin etc.* (K2b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Sällan eller aldrig	71	52	81	57	59	65
2-6 gånger/år	8	17	8	11	16	11
1 gång i månaden	7	8	6	8	8	7
2-3 gånger i månaden	6	9	3	10	8	7
1 gång i veckan	4	7	X	6	8	5
Några gånger i veckan	3	X	X	6	X	4
Dagligen	X	X	X	X	X	2
Procentbas, antal	225	89	106	145	63	314
Bortfall, antal	32	15	22	16	9	47
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

*Fem standardglas för pojkar och fyra för flickor.

Tabell 8.6 Behandling för alkohol- eller narkotikamissbruk i öppenvård samt dygnsvård (K12). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Öppenvård	24	31	13	31	37	26
Dygnsvård	4	28	6	15	10	11

Det totala bortfallet för respektive fråga är 6,1 - 7,8 procent.

Tabell 8.7 Ungdomarnas uppfattning om ifall deras användning av alkohol och/eller narkotika skadar hälsan. (K20) Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	54	32	52	48	39	48
Lite	14	13	12	15	16	14
Ganska mycket	9	15	7	13	10	11
Mycket	24	39	29	25	35	28
Procentbas, antal	242	99	121	151	69	341
Bortfall, antal	15	5	7	10	3	20
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 8.8 Oro över eller besvär av problem med alkohol senaste 30 dagarna (K21a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	97	91	94	96	96	95
Lite	2	7	4	3	3	3
Ganska mycket	0	0	0	0	1	0
Mycket	1	2	2	1	0	1
Procentbas, antal	248	99	125	153	69	347
Bortfall, antal	9	5	3	8	3	14
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 8.9 Önskemål om hjälp för alkoholproblem (K22a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	96	89	96	92	97	94
Lite	1	3	0	4	0	2
Ganska mycket	1	3	1	2	1	1
Mycket	2	5	3	3	1	3
Procentbas, antal	248	99	125	153	69	347
Bortfall, antal	9	5	3	8	3	14
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 8.10 Oro över eller besvär av problem med narkotika senaste 30 dagarna (K21b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	83	64	83	81	59	78
Lite	10	19	13	12	16	13
Ganska mycket	4	7	2	3	14	5
Mycket	2	10	2	4	10	4
Procentbas, antal	248	99	125	153	69	347
Bortfall, antal	9	5	3	8	3	14
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Tabell 8.11 Önskemål om hjälp för narkotikaproblem (K22b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	79	64	83	74	62	75
Lite	11	16	8	16	13	12
Ganska mycket	5	7	4	3	13	5
Mycket	5	13	5	7	12	7
Procentbas, antal	248	99	125	153	69	347
Bortfall, antal	9	5	3	8	3	14
Totalt, antal	257	104	128	161	72	361

Referenser

- ADAD – *Adolescent Drug Abuse Diagnosis. Manual* (2023).
- Socialstyrelsen. (2020). *Barn och unga som begår brott – Handbok för socialtjänsten*.
- Socialstyrelsen. (2020). *Placerade barn och unga – Handbok för socialtjänsten*.
- Statens institutionsstyrelse. (2018). *Riktlinjer för arbete med kunskapsbaserade program*. Dnr 1.4.2-904-2022.
- Statens institutionsstyrelse. (2018). *Riktlinjer för utformning och genomförande av SiS behandlingstjänst ungdom*. Dnr 1.4.2-4656-2014.
- Statens institutionsstyrelse. (2018). *Riktlinjer för utformning och genomförande av slutna ungdomsvård (LSU)*. Dnr 1.4.2-3890-2018
- Statens institutionsstyrelse. (2020). *Rutin för behandlingsplanering*. Dnr 1.4.2-6811-2020.
- Statens institutionsstyrelse. (2022) *Slutna ungdomsvård* (<https://www.stat-inst.se/varverksamhet/sluten-ungdomsvard-lsu/>) .
- Statens institutionsstyrelse. (2023). *Behandlingsmetoder* (<https://www.stat-inst.se/varverksamhet/behandlingsmetoder/>).
- Statens institutionsstyrelse. *Applikation, QlickSense, Nyckeltal* (2025-08-18).
- Statens institutionsstyrelse. (2025). *SiS i korthet 2024*.
- Sveriges Riksdag (u.å). *Brottsbalk (1962:700)*. (https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/brottsbalk-1962700_sfs-1962-700/#K1).
- Sveriges Riksdag. (u.å). *Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga*. (https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-199052-med-sarskilda-bestammelser-om-var_d_sfs-1990-52/).
- Sveriges Riksdag. (u.å). *Lag (1998:603) om verkställighet av slutna ungdomsvård*. (https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1998603-om-verkstallighet-av-sluten_sfs-1998-603/)

